

แนวทางการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านท่าสะอาด
ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดวง จังหวัดเลย

**DEVELOPMENT GUIDELINES FOR OPTIMIZING EFFICIENCY
OF THA SA-AT VILLAGE FUND MANAGEMENT, THA SA-AT
SUB-DISTRICT, NA DUANG DISTRICT, LOEI PROVINCE**

สืบทำรวจเอกหญิงผการัตน์ ผาหวัน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

Master Sergeant Major Phakarath Phawan

Royal Thai Police

Corresponding Author E-mail: Phawan.pha@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขต ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดวง จังหวัดเลย ตามหลักการบริหารจัดการที่ดี และเพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน ในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดวง จังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านภายในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดวง จังหวัดเลย จำนวน 7 คน ได้มาโดยมีการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนตามหลักการบริหารจัดการที่ดีของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าคือด้านนิติธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความคุ้มค่า และด้านความโปร่งใส ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดวง จังหวัดเลยตามหลักการบริหารจัดการที่ดี พบว่ามีการเสนอแนะในด้านความรับผิดชอบมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความโปร่งใส ด้านคุณธรรม ด้านความคุ้มค่า ด้านนิติธรรม และด้านการมีส่วนร่วม ตามลำดับ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจสามารถกำหนดกิจกรรมในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและให้มีการรวมกลุ่มของผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพเดียวกันเป็นกลุ่มกันเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการประกอบอาชีพ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา; กองทุนหมู่บ้าน;

Abstract

The objectives of the research were (1) to study the opinions of Tha Sa-at Village Fund Committee influencing the committee's efficiency of fund management, based upon

good governance, in Tha Sa-at Sub-district, Na Duang district, Loei province, and (2) to study management guidelines to optimize the committee's efficiency of village fund management in Tha Sa-at sub-district, Na Duang district, Loei province. The samples of the research were seven members of village fund committee in Tha Sa-at sub-district, Na Duang district, Loei province. The qualitative data were collected through the interview.

The research revealed that the opinions of village fund committee on the committee's fund management, based on good governance, were found to be at a high level. Separately considered in the descending order, there were the rule of law, responsibility, morality, participation, cost-effectiveness or economy, and transparency. The recommendations for good governance-based village fund management in Tha Sa-at sub-district, Na Duang district, Loei province indicated that responsibility or accountability was mostly recommended, followed by transparency, morality, cost-effectiveness, the rule of law and participation, respectively. Those recommendations were aimed at the committee's understanding to determine activities on monitoring, examining, assessing, and accounting in accordance with the objectives of village fund, and at the combination of village fund borrowers in groups to exchange occupational information.

Keywords: Development Guideline; Village Fund;

บทนำ

การแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมของไทยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนมีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นรัฐบาลจึงต้องมีการวางแผนทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศซึ่งจากการดำเนินการตามแผนพัฒนาฉบับต่าง ๆ ก็ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง คือ มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริง การที่ประเทศจะบรรลุซึ่งการเป็นสังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพทุกภาคส่วนของสังคมไทยจำเป็นจะต้องร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจและดำเนินการ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและความต้องการของชุมชนโดยเฉพาะด้านเงินทุน เป็นการมุ่งสู่เป้าหมายเพื่อให้มีอาชีพมีรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจนสามารถพึ่งตนเองได้นำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมประเทศชาติโดยรวม (กรมการพัฒนาชุมชน, 2544: 101)

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นนโยบายของรัฐบาล ได้ริเริ่มโครงการนี้ขึ้นเพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเรื่องการเรียนรู้การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มและการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยรัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้นในปี พ.ศ. 2544 เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบการบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองร่วมกันของสมาชิกในหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยมอบงบประมาณตั้งต้นให้กองทุนละ 1 ล้านบาท กำหนดให้ชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยภูมิปัญญาของตนเอง โดยการดำเนินนโยบาย

สาธารณะดังกล่าวมุ่งที่จะเสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่นให้ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต บริหารจัดการหมู่บ้านด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง กล่าวคือให้ประชาชนบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านด้วยตนเองการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนในหมู่บ้านได้นั้นหัวใจสำคัญคือการมีส่วนร่วมของประชาชน (คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, 2544:1) และการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) เป็นการพัฒนาภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง โดยเน้นให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตภาคเกษตรกรรมและการประกอบกิจการของวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554: 7-8)

กองทุนหมู่บ้านจึงนับเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับประชาชนที่ไม่มีทุนรอนเริ่มต้นและไม่มีหลักทรัพย์ในการค้ำประกันเงินกู้จากสถาบันการเงินต่าง ๆ มีความมุ่งหวังที่จะกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้านมาใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ ตำบลท่าสะอาด อำเภอหาดฉาง จังหวัดเลย เป็นพื้นที่หนึ่งที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านครบทุกหมู่บ้าน โดยตำบลท่าสะอาดมีพื้นที่ทั้งหมด 7 หมู่บ้านแต่ละกองทุนจะมีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยชาวบ้านที่เป็นสมาชิกกองทุน จำนวน 15 คน และมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา โดยมีหน้าที่หลักในการบริหารเงินกองทุนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อสมาชิกทุกคนในกองทุน แต่ยังมีปัญหาในการดำเนินงานของกองทุนเช่นเดียวกับกองทุนหมู่บ้านอื่น ๆ คือ คณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตัวเองเท่าที่ควร ไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานของกองทุน แต่ชอบแสวงหาผลประโยชน์โดยใช้อำนาจหน้าที่ของตนเอง ทำให้การปฏิบัติงานเกิดความไม่โปร่งใส เอื้อประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง และยังขาดการประชาสัมพันธ์ผลงานและการทำความเข้าใจการประสานงานในเรื่องต่าง ๆ ที่สมาชิกควรได้รับทราบ การกู้ยืมเงินยังขาดความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม ใช้เงินกู้ยืมผิดวัตถุประสงค์ การส่งคืนเงินกู้ไม่ตรงเวลา การติดตามทวงหนี้ค่อนข้างลำบาก อันมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น การขาดทุนจากการขายผลผลิตการประมง กุ้งเลี้ยงหรือน้ำท่วมพืชผลทางการเกษตร การย้ายถิ่นฐาน การอพยพแรงงานที่เป็นสมาชิกกองทุนไปทำงานต่างถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555: 23-24) ซึ่งนับเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็งเป็นอย่างมาก

เมื่อมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นทำให้กองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลท่าสะอาดมีผลการดำเนินงานที่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งดูได้จากการจัดระดับชั้นของกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอหาดฉาง จังหวัดเลย จากฐานข้อมูลของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านอำเภอหาดฉาง ณ เดือน มกราคม 2559 พบว่ามีกองทุนที่มีผลการดำเนินงานในระดับ AAA เพียง 5 กองทุนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 80 ของกองทุนทั้งหมด และมีกองทุนที่มีผลการดำเนินงานไม่ดีจำนวน 2 กองทุน หรือคิดเป็นร้อยละ 20 ของกองทุนทั้งหมด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีต่อการบริหารจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตำบลท่าสะอาด อำเภอหาดฉาง จังหวัดเลย เพื่อให้ทราบความคิดเห็นและ

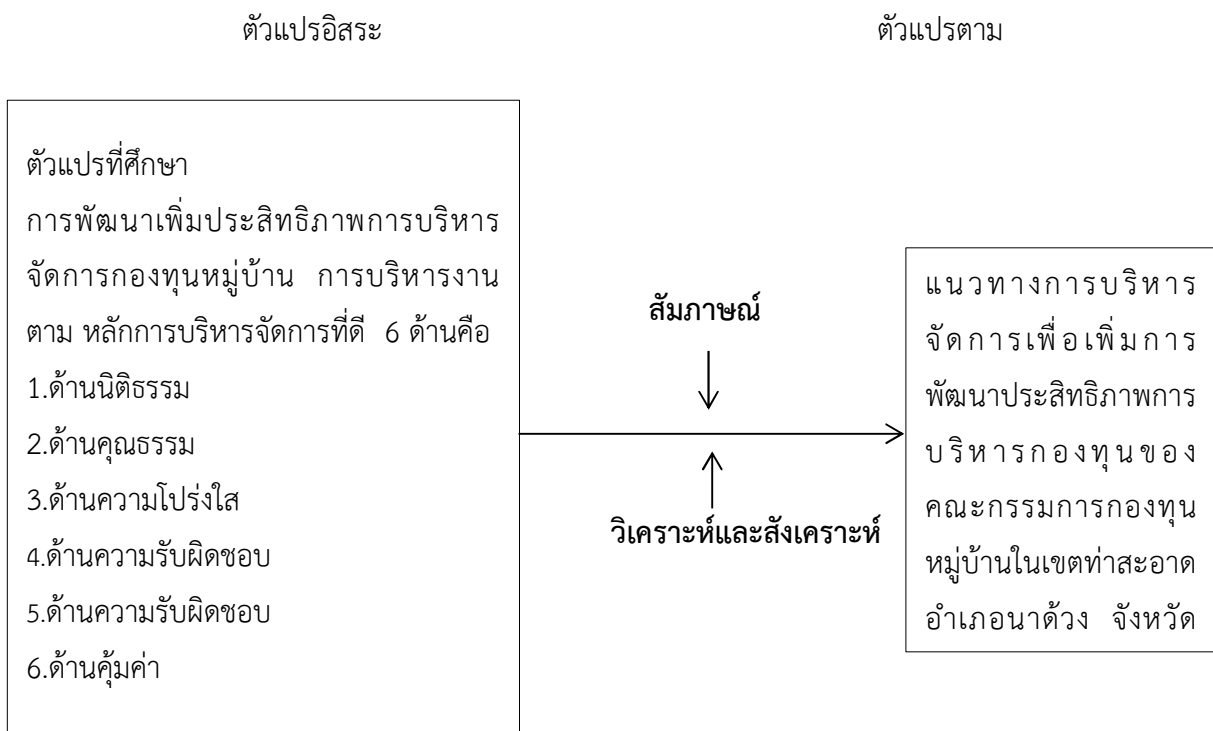
ข้อเสนอแนะของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านในตำบลท่าสะอาดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์เพื่อการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัว จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัว จังหวัดเลย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวทางในการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัว จังหวัดเลย ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางในการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัว จังหวัดเลย ผู้ศึกษาได้ดำเนินงานตามประเด็น ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประธานสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด้าง จังหวัดเลย จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

1. กำนันตำบลท่าสะอาด จำนวน 1 คน
2. ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 2 คน
3. ประธานกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 2 คน
4. พัฒนาชุมชน จำนวน 1 คน
5. เจ้าคณะตำบล จำนวน 1 รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด้าง จังหวัดเลย

ผลการวิจัย/การอภิปรายผล

1. ด้านนิทรรศรรม

ปัญหาและอุปสรรคพบว่า ประธานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด้าง จังหวัดเลย จำนวน 7 คน คือ นางปิ่นแก้ว ทวีเลิศ คณะกรรมการหมู่ 1 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด้าง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า"...คนส่วนน้อยไม่มีกฎระเบียบ..."นายสุวิทย์ ส้าราย คณะกรรมการหมู่ 2 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด้าง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า"...ต้องมีกฎระเบียบในความเสมอภาคกัน ถึงจะช่วยให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน...นางสมจิต ขานะปิ่น" คณะกรรมการหมู่ 3 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด้าง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า"...ชาวบ้านไม่รู้จักกฎระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน..."นางราณี จิระวงศ์ประภา คณะกรรมการหมู่ 4 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด้าง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า"...ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่สนใจกฎระเบียบในการยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน..."นางเขาวนีย์ ไชยสงคราม คณะกรรมการหมู่ 5 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด้าง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า"...ชาวบ้านให้ความสำคัญต่อการยืมเงินกองทุนหมู่บ้านแต่ไม่สนใจที่จะคืนเงินกองทุนหมู่บ้านตามวันเวลาที่คณะกรรมการกำหนดไว้..."นางสาววาสนา ปัจจุลคณะกรรมการหมู่ 6 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด้าง จังหวัดเลย (11 พ.ย. 2560) กล่าวว่า"...ชาวบ้านไม่ให้ความร่วมมือไม่รับฟังกฎระเบียบในการใช้เงินคือ..."นางสุภาพร ลาออน คณะกรรมการหมู่ 7 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด้าง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า"...มีชาวบ้านส่วนน้อยไม่ให้ความร่วมมือในการใช้เงินคืน..."

แนวทางการพัฒนาปัญหา/อุปสรรคในด้านนิทรรศรรมแนวทางการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด้าง จังหวัดเลย คือ ต้องจัดอบรมพัฒนาชาวบ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านให้รู้ถึงกฎระเบียบข้อบังคับการยืมเงินการใช้คืน

ของกองทุนหมู่บ้านเรากำหนดกฎเกณฑ์ได้ขึ้นมาบ้างอธิบายทำความเข้าใจกับชาวบ้านให้ชัดเจนถึงจะทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านยิ่งขึ้นไป

2. ด้านคุณธรรม

ปัญหาและอุปสรรคพบว่า ประธานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดูน จังหวัดเลย จำนวน 7 คน คือ นางปิ่นแก้ว ทวีเลิศ คณะกรรมการหมู่ 1 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดูน จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...ชาวบ้านส่วนน้อยไม่มีคุณธรรมในตัวเอง...” คณะกรรมการหมู่ 1 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดูน จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”นายสุวิทย์ สำรวย คณะกรรมการหมู่ 2 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดูน จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...ชาวบ้านไม่คุณธรรมจริยธรรมในตนเองแต่ส่วนน้อย...”นางสมจิต ขานะปิ่น คณะกรรมการหมู่ 3 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดูน จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”ปัญหาด้านคุณธรรมนั้นไม่ค่อยมี...”นางปราณี จิระวงศ์ประภา คณะกรรมการหมู่ 4 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดูน จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...ไม่มีความโปร่งใสในการทำงาน”นางสาวเขาวนีย์ ไชยสงคราม คณะกรรมการหมู่ 5 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดูน จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...นางสาววาสนา ปัจจุลคณะกรรมการหมู่ 6 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดูน จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...จะมีคนแค่สองสามคนในหมู่บ้านที่ไม่มีวินัยคุณธรรมในตนเองไม่ยอมสนใจสิ่งใดที่คณะกรรมการพูด...”นางสาวสุภาพร ลาออน คณะกรรมการหมู่ 7 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดูน จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...คณะกรรมการไม่มีความขยันหมั่นเพียร ปฏิบัติหน้า...”

แนวทางการพัฒนาปัญหา/อุปสรรคในด้านคุณธรรมแนวทางการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดูน จังหวัดเลย คือ ทั้งชาวบ้านทั้งคณะกรรมการทุกคนต่างคุณธรรมจริยธรรมในตัวเองอยู่แล้วสิ่งที่จะพัฒนาคือการพัฒนาตัวเองยิ่ง ๆ ขึ้นไปและพัฒนาชาวบ้านให้มีคุณธรรมมากกว่านี้ไม่มีการโกงหรือโกหกต่อกันและต้องปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร และโปร่งใส รวมถึงลงโทษกรรมการที่มีความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่จึงทำให้มีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น

3. ด้านความโปร่งใส

ปัญหาและอุปสรรคพบว่า ประธานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดูน จังหวัดเลย จำนวน 7 คน คือ นางปิ่นแก้ว ทวีเลิศ คณะกรรมการหมู่ 1 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดูน จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...กองทุนไม่มุ่งเน้นให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาแก่สมาชิกกองทุนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง...”นายสุวิทย์ สำรวย คณะกรรมการหมู่ 2 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดูน จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”สมาชิกกองทุนไม่สามารถตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนได้อย่างต่อเนื่องกองทุน...”นางสมจิต ขานะปิ่น คณะกรรมการหมู่ 3 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดูน จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...สมาชิกไม่ให้ความสำคัญกับการจัดให้มีการตรวจสอบบัญชีจากหน่วยงานภายนอก...”นางราณี จิระวงศ์ประภา คณะกรรมการหมู่ 4 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดูน จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...สมาชิกไม่ให้ความสำคัญกับการจัดให้มีการตรวจสอบบัญชีจากหน่วยงานภายนอก...”นางราณี จิระวงศ์ประภา คณะกรรมการหมู่ 4 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดูน จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...สมาชิกไม่ให้ความสำคัญกับการจัดให้มีการตรวจสอบบัญชีจากหน่วยงานภายนอก...”นางราณี จิระวงศ์ประภา คณะกรรมการหมู่ 4 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดูน จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...สมาชิกไม่ให้ความสำคัญกับการจัดให้มีการตรวจสอบบัญชีจากหน่วยงานภายนอก...”

นาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า"...สมาชิกกองทุนหมู่บ้านบางคนไม่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองเลย ...นางเชาวนีย์ ไชยสงคราม คณะกรรมการหมู่ 5 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า"...สมาชิกกองทุนหมู่บ้านบางคนไม่มีความซื่อสัตย์..."นางวาสนา ปัจมูล คณะกรรมการหมู่ 6 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า"...ไม่มีความโปร่งใสในการทำงานบริหารงานอย่างสุจริต..."นางสุภาพร ลาออน คณะกรรมการหมู่ 7 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า"...ทางคณะกรรมการให้ความโปร่งใสกับชาวบ้านและหมู่บ้านของตนเอง..."

แนวทางการพัฒนาปัญหา/อุปสรรคในด้านความโปร่งใส คือให้กองทุนมุ่งเน้นให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาแก่สมาชิกกองทุนและบุคคลที่เกี่ยวข้องกองทุนเปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน ได้อย่างต่อเนื่องกองทุนให้ความสำคัญกับการจัดให้มีการตรวจสอบบัญชีจากหน่วยงานภายนอก เพื่อให้การบริหารงานกองทุนมีความสุจริตและโปร่งใสมากยิ่งขึ้นและกองทุนยึดมั่นการบริหารงานด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์ และถูกต้อง

4. ด้านการมีส่วนร่วม

ปัญหาและอุปสรรคพบว่า ประธานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย จำนวน 7 คน คือ นางปิ่นแก้ว ทวีเลิศ คณะกรรมการหมู่ 1 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า"...ไม่ให้ข่าวสารกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน"นายสุวิทย์ ส้ารวย คณะกรรมการหมู่ 2 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า"...คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่ค่อยใส่ใจกับปัญหาการทำงานที่เกิดขึ้น..."นางสมจิต ขานะปิ่น คณะกรรมการหมู่ 3 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า"...ต่างตนต่างความคิด..."นางราณี จิระวงศ์ ประภา คณะกรรมการหมู่ 4 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า"...ความคิดของคณะกรรมการหมู่บ้านไม่ตรงกัน..."นางเชาวนีย์ ไชยสงคราม คณะกรรมการหมู่ 5 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า"...คณะกรรมการหมู่บ้านไม่พูดคุยกันเวลาเจอปัญหา..."นางสาววาสนา ปัจมูล คณะกรรมการหมู่ 6 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า"...คณะกรรมการไม่มีการสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ แก่สมาชิกกองทุนอย่างระบบและเป็นรูปธรรม..."นางสาวสุภาพร ลาออน คณะกรรมการหมู่ 6 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า"...ไม่มีสื่อออนไลน์ในการทำงานหรือหาข้อมูลข่าวสาร..."

แนวทางการพัฒนาปัญหา/อุปสรรคในด้านการมีส่วนร่วมอยากให้การดำเนินงานของกองทุนอย่างต่อเนื่องกองทุนเชื่อมั่นว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนและบุคคลที่เกี่ยวข้องจะทำให้การบริหารงานกองทุนประสบความสำเร็จและยั่งยืนทั้งในปัจจุบันและอนาคต กองทุนเปิดโอกาสให้สมาชิกและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน และมีการสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ แก่สมาชิกกองทุนอย่างระบบและเป็นรูปธรรม โดยการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางการสื่อสารได้หลากหลายช่องทาง

5. ด้านความรับผิดชอบ

ปัญหาและอุปสรรคพบว่า ประธานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย จำนวน 7 คน คือ นางปิ่นแก้ว ทวีเลิศ คณะกรรมการหมู่ 1 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...อยากให้ชาวบ้านกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีความรับผิดชอบในเรื่องการใช้จ่ายเงินกองทุนหมู่บ้านและการคืนเงินกองทุนหมู่บ้าน...”นายสุวิทย์ สำรวย คณะกรรมการหมู่ 2 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...ข่าวสารที่ได้รับไม่ทั่วถึงกัน...”นางสมจิต ขานะปิ่น คณะกรรมการหมู่ 3 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...ผู้คนไม่มีความรับผิดชอบในการจ่ายเงินและคืนเงินตามเวลาที่กำหนด...”นางราณี จิระวงศ์ประภา คณะกรรมการหมู่ 4 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...ไม่มีการวางแผนจัดการที่ดีทำให้ไม่มีความรับผิดชอบ...”นางเชาวนีย์ ไชยสงคราม คณะกรรมการหมู่ 5 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...การบริหารและการวางแผนงานไม่ดี...”นางวาสนา ปัจจุล คณะกรรมการหมู่ 6 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...ไม่มีแนวทางที่เด็ดขาดในการทำงานทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ และหาความรับผิดชอบไม่มี...”นางสุภาพร ลาออน คณะกรรมการหมู่ 7 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...ไม่รู้จักหน้าที่ที่ตนเองได้รับและไม่มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย”

แนวทางการพัฒนาปัญหา/อุปสรรคในด้านความรับผิดชอบ คือ ต้องมีประชุมอบรมในการวางแผนในการทำงานทำให้ทุกคนมีความกระตือรือร้นให้มากกว่านี้รู้จักหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำและมุ่งเน้นให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาแก่สมาชิกกองทุนและบุคคลที่เกี่ยวข้องกองทุนเปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนได้อย่างต่อเนื่องกองทุนให้ความสำคัญกับการจัดให้มีการตรวจสอบบัญชีจากหน่วยงานภายนอก เพื่อให้การบริหารงานกองทุนมีความสุจริตและโปร่งใสมากยิ่งขึ้นและกองทุนยึดมั่นการบริหารงานด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์ และถูกต้อง

6. ด้านความคุ้มค่า

ปัญหาและอุปสรรคพบว่า ประธานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย จำนวน 7 คน คือ นางปิ่นแก้ว ทวีเลิศ คณะกรรมการหมู่ 1 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...การจัดการวัตถุประสงค์ไม่ชัดเจน...”นายสุวิทย์ สำรวย คณะกรรมการหมู่ 2 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...อยากให้มีความเป้าหมายและวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนและมีคุณภาพต่อการจัดการกองทุนหมู่บ้าน...”นางสมจิต ขานะปิ่น คณะกรรมการหมู่ 3 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...อยากให้มีความเป้าหมายในการทำงาน...”นางราณี จิระวงศ์ประภา คณะกรรมการหมู่ 4 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...อยากให้มีการบูรณาการหรือประยุกต์การบริหารแบบใหม่...”นางเชาวนีย์ ไชยสงคราม คณะกรรมการหมู่ 5 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...การกระจายจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้านไม่ทั่วถึง...”นางวาสนา ปัจจุล คณะกรรมการหมู่ 6 ตำบลท่า

สะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย.2560) กล่าวว่า”...ไม่มีการวางแผนในการจัดสรรกองทุนหมู่บ้านให้มีคุณภาพ...”นางสุภาพร ลาออน คณะกรรมการหมู่ 7 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย (11 พ.ย. 2560) กล่าวว่า”...ไม่มีการวางแผนในการจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้านชัดเจน...”

แนวทางการพัฒนาปัญหา/อุปสรรคในด้านความคุ้มค่า คือ กองทุนมุ่งเน้นการดำเนินงานตามแผน และขั้นตอนที่กำหนดไว้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดกองทุนมีการดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมายแล้ววัตถุประสงค์เป็นอย่างดีกองทุนมีการประยุกต์ใช้การบูรณาการระบบการบริหารสมัยใหม่เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และกองทุนมีการจัดสรรเงินกองทุนอย่างคุ้มค่า และกระจายให้สมาชิกอย่างทั่วถึงกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาดัง จังหวัดเลย

1) ด้านนิติธรรม ได้แก่ ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ สิทธิ และหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยเฉพาะระเบียบในการกู้ยืมเงิน และการคืนเงินกู้ให้แก่สมาชิก โดยการจัดทำเป็นแผ่นพับ หรือติดป้ายนิเทศควรมีการปรับปรุงระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านให้ทันสมัยและควรให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน โดยการทาประชาคม

2) ด้านคุณธรรม ได้แก่ กองทุนควรมีการชี้แจงปัญหาและอุปสรรค รวมถึงผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในที่ประชุมสมาชิก และเปิดเผยไว้ที่บอร์ดของทำการกองทุนหมู่บ้านควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแต่ละคน และควรมีมาตรการยกย่องกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร และโปร่งใส ลงโทษกรรมการที่มีความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่

3) ด้านความโปร่งใส ได้แก่ ควรมีการแต่งตั้งตัวแทนของสมาชิก 5-10 คน ให้มีบทบาทในการตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านคณะกรรมการกองทุนควรมีการเปิดเผยข้อมูลบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน เช่น รายชื่อผู้กู้ยืมวัตถุประสงค์ และยอดเงินที่กู้ยืม เมื่อสมาชิกร้องขอข้อมูลและควรให้มีการตรวจสอบบัญชีของกองทุนหมู่บ้านจากหน่วยงานภายนอก เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะอาด

4) ด้านความรับผิดชอบ ได้แก่ ควรจัดให้มีการอบรมการประกอบอาชีพเสริมให้แก่สมาชิกอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ควรมีมาตรการในการกำกับติดตามการใช้จ่ายเงินกู้ยืมของสมาชิก หากพบสมาชิกที่ใช้จ่ายเงินผิดวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้ควรมีมาตรการลงโทษ เช่น การเรียกคืนเงินกู้ยืม เป็นต้นและควรมีการจัดสรรเงินรายได้จากดอกเบี้ย เพื่อช่วยเหลือกรณีฉุกเฉินแก่สมาชิก เช่น กรณีเกิดอุทกภัย ไฟไหม้บ้าน เป็นต้น

5) ด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ ควรมีการเปิดเวทีประชาคมของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทุกคนอยู่เป็นประจำ เช่น ทุกเดือน หรือ ทุก 3 เดือน การพิจารณาเงินกู้ ควรให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการพิจารณาเงินกู้ในรูปแบบของเวทีประชาคมและควรมีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกับสมาชิก เช่น การฝึกอบรม ศึกษาดูงาน กีฬา การละเล่น เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันมีความเอื้ออาทรต่อกัน

6) ด้านความคุ้มค่า ได้แก่ ควรมีการยืดระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ที่เหมาะสม เช่น กรณีเกิดอุทกภัย หรือภัยแล้ง ควรมีระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ให้แก่สมาชิกควรมีการจัดสรรเงินกองทุนให้แก่สมาชิกอย่างทั่วถึง และมีมาตรการลงโทษผู้ที่ค้างชำระคืนเงินกู้อย่างจริงจัง โดยเปิดเผยข้อมูลผู้ค้างชำระคืนเงินกู้ในที่ประชุมให้สมาชิกได้รับทราบและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับกองทุนหมู่บ้านอื่นเพื่อช่วยเหลือ ความคิดเห็นในการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านให้เกิดประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการติดตาม ตรวจสอบ การประเมินผล และการจัดทำบัญชีแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจสามารถกำหนดกิจกรรมในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน
- 2) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านควรออกไปเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องทั้งนี้อาจมีการรวมกลุ่มของผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพเดียวกันเป็นกลุ่มกันเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการประกอบอาชีพ
- 3) ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการกองทุนควรมีการรับฟังความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ โดยการจัดการประชุมทุกเดือน
- 4) ควรมีการประเมินปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขร่วมกันระหว่างสมาชิกและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

องค์ความรู้ที่ได้

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนตามหลักการบริหารจัดการที่ดีของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คือด้านนิติธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความคุ้มค่า และด้านความโปร่งใส ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ในเขตตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด่าง จังหวัดเลย ตามหลักการบริหารจัดการที่ดี พบว่ามีการเสนอแนะในด้านความรับผิดชอบมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความโปร่งใส ด้านคุณธรรม ด้านความคุ้มค่า ด้านนิติธรรม และด้านการมีส่วนร่วม ตามลำดับ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจสามารถกำหนดกิจกรรมในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและให้มีการรวมกลุ่มของผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านที่มีอาชีพเดียวกันเป็นกลุ่มกันเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการประกอบอาชีพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2544). *กลยุทธ์การบริหารกองทุนหมู่บ้าน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาชุมชน, ชุมพล จันทบุรี. (2547). *ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง เขตอำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2547). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544*. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.